

МЕТОД ОЦІНЮВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ У МЕДИЧНИХ ВУЗАХ – ОСКІ

Варуха К.В.

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця (м. Київ)

Педагогічне оцінювання означає низку процесів, які використовуються для визначення того, що студент знає, розуміє та вміє. Ці процеси тісно пов'язані з процесами навчання. Залежно від мети можна розділити оцінювання на два типи: формуюче та підсумкове. Формуюче оцінювання інколи називають “оцінюванням з метою навчання”. Воно становить частину навчального циклу і забезпечує зворотній зв'язок з досягненнями, а також є базою для прийняття рішень щодо наступних кроків у навчанні. Підсумкове оцінювання проводиться в кінці навчальної програми і покликане визначити, наскільки студент досяг цілей навчальної програми. Підготовка майбутнього лікаря відбувається різними шляхами, але всі вони спрямовані на формування професійних лікарських компетентностей і мають на меті успішне та ефективне лікування хворих під час самостійної діяльності.

Компетентність – це динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність. Вона є результатом навчання на рівнях вищої освіти. Що ж стосується майбутніх лікарів, то професійні компетентності вони повинні опанувати як під час додипломного навчання, так і в період післядипломної лікарської підготовки.

ОСКІ об'єктивний структурований клінічний іспит - (англ.: Objective Structured Clinical Examination – OSCE) є одним із способів проведення контролю набуття студентом клінічної компетентності. До ОСКІ входять базові клінічні дисципліни. Суть іспиту полягає в оцінці практичних та комунікативних навичок студентів. Для проведення ОСКІ залучають реальних, стандартизованих або віртуальних пацієнтів, манекени, фантоми, прилади, обладнання, набори даних, ситуаційні завдання. Підхід до оцінки клінічної компетентності будується на комплексній оцінці з використанням станцій, на яких моделюються різноманітні види клінічної компетентності.

Основні принципи оцінювання відображені в його абrevіатурі ОСКІ:

- об'єктивний – усі студенти виконують завдання однакової складності, які оцінюють із застосуванням стандартизованого інструменту (чек –листа);
- структурований – всі студенти виконують однакові завдання в однакових клінічних ситуаціях, однакового рівня складності за однакового проміжок часу, послідовно переміщуючись від однієї станції до іншої відповідно до певного маршруту.
- клінічний – завдання на кожній станції ОСКІ створені на основі реальних клінічних ситуацій, в яких студенти застосовують отримані теоретичні знання та практичні навички;
- іспит –компетентності та навички студентів оцінюють на основі вищевказаних принципів.

Для успішного проведення іспиту у форматі ОСКІ потрібний численний колектив фахівців, Як правило, у вищих навчальних закладах існують підрозділи або відповідальні особи, які контролюють оцінку знань студентів. Створюється міжфакультетський навчально-тренінговий симуляційний центр.

Добре спланований іспит може стимулювати навчання і розвиток медичної освіти на факультеті. При плануванні ОСКІ на слід опиратися на такі принципи:

- Іспит слід планувати для оцінки певних знань і умінь, які неможливо оцінити шляхом письмового іспиту або комп'ютерного тестування.
- Типовими прикладами таких умінь є здатність екзаменованих збирати анамнез або виконувати медичні маніпуляції. Важливо, щоб практичні вміння, необхідні для виконання завдань, тестувалися не ізольовано, а в поєднанні з іншими вміннями, наприклад, застосування знань або складання плану лікування, що дозволяє оцінити виконання завдань більш всесторонньо. Помилки в організації ОСКІ можуть привести до того, що екзаменовані будуть проходити тільки іспит («зазубрив-здав-забув»), а не покращувати своє виконання клінічних завдань. У той же час важливо не допустити перевантаження екзаменованих оцінюванням, намагаючись оцінити занадто багато компонентів виконання завдань на одній екзаменаційній станції.

Два основні принципи ОСКІ – це об'єктивність і структурованість. Об'єктивність в основному визначається стандартизованими шкалами оцінки і тим, що один і той же навчений екзаменатор задає одні й ті ж питання всім екзаменованим.

Складання ОСКІ-1 здійснюється студентами після 3-го та 5-го року навчання зі спеціальності «Медицина» та «Педіатрія». Такий же самий іспит передбачено і для студентів зі спеціальності «Стоматологія». Причому, іспит ОСКІ-2 складають студенти випускних курсів.

Отже, забезпечення якості кожного іспиту – безперервний процес, що повторюється в кожному екзаменаційному циклі, Процедурами забезпечення якості в процесі ОСКІ є її досягнення за рахунок підготовки екзаменаторів, незалежного аналізу змісту етапів іспиту і гарантованої стандартизації.

УДК 378.6.014.6:61

ОСВІТНЕ СЕРЕДОВИЩЕ У СУЧАСНОМУ МЕДИЧНОМУ ЗВО: ТЕОРЕТИЧНІ ТА ЕМПІРИЧНІ ВИМІРИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Васильєва І.В., Нечушкіна О.В.

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця (м. Київ)

У рекомендаціях про самооцінювання освітньої програми Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти одним з центральних понять є «освітнє середовище» [1].

Враховуючи багатоаспектність та різнобічність цього поняття ми запропонували при розробці інструментарію, зупинитися лише на деяких аспектах, які дозволять виявити наскільки комфортним є навчальним процес для здобувачів вищої освіти, спираючись на розроблений Є. Головахою, Н. Паніною та А. Горбачиком тест ІСС [2].

Студентам був запропонований перелік суджень, які, на наш погляд, дають можливість оцінити рівень комфорту освітнього середовища, створеного у медичному ЗВО, скориставшись для вимірювання шкалою достатності («не вистачає», «важко сказати вистачає чи ні», «вистачає», «не цікавить») [3].

В результаті пілотних досліджень було виявлено, що переважна більшість запропонованих суджень, відображає ті аспекти освітнього середовища, які є досить значущими для здобувачів вищої медич-